

Klima og dyrevelferd

Klima og klimastyring i slaktekyllinghus kan ha direkte virkning på dyrevelferden. Blant annet kan temperaturen ved innsett og de første dagene virke inn på utvikling av bukwatersott (ascites, hjertesvikt). Og fuktighet i huset, som skal fjernes med ventilasjon, kan hope seg opp i strøet og gi vått strå som lager sviskader på tråputene.

Temperatur:

Kyllinger har ingen evne til selv å regulere temperaturen de første tre dagene av sitt liv. De er helt avhengig av temperaturen i omgivelsene. Først når de er 12-14 dager gamle er de i stand til å regulere egen kroppstemperatur uavhengig av omgivelsestemperaturen. Det ekstra stress for lav temperatur i denne første perioden av livet gir, er en av faktorene som virker inn på utvikling av bukwatersott (ascites, hjertesvikt). Bukwatersott viser seg senere i kyllingens liv. For å lykkes i kyllingproduksjonen, og sørge for god dyrevelferd er det derfor nødvendig med nøye temperaturregulering i oppstartsfasen. Start oppvarmingen av kyllinghuset så tidlig at temperaturen i betonggulv oppnår minimum 26 °C før flisa legges inn. God grunnoppvarming reduserer risiko for kondensvann i sjiktet mellom betong og strø. Tiden det tar for oppvarming avhenger av hvor lenge huset har stått uten varme, husets varmekapasitet, utetemperatur og husets isolasjonsevne.

Anbefalt temperatur i dyrehøyde ved innsetting av daggamle kyllinger er 31-34 °C, men dette avhenger blant annet av luftfuktigheten. Optimal luftfuktighet er 60-70%. Generelt kan man si at jo tørre luft, jo høyere må temperaturen være. Temperaturen i strøet bør være 28-30 °C ved innsett. Etter 3-4 dager begynner man å senke temperaturen med ca 0,5 °C hver dag frem til 21-22 °C ved 3 ukers alder. Rik-

Temperaturen i fjørfehuset må primært styres etter hvordan kyllingene fordeler seg på arealet og utviklingen gjennom innsettet.

tig nedtrapping av temperaturen bidrar til god fjørsetting fra tidlig alder og sikrer at dyrene får kvittet seg med overskuddsvarme.

Trekk

Trekk på kyllingene fører til at kyllingene opplever temperaturen som lavere enn den er. Man må unngå trekk. Den første tiden etter innsett anbefales det ikke raskere luftstrøm på kyllingene enn 0,15 m/s (eller så lavt som mulig). Denne luftstrømmen kan økes noe etter som kyllingene vokser, til maksimalt 2 m/s hos store godt fjørsatte, tørre kyllinger. Når man årlig eller to-årlig (for eksempel) har gjennomgang og service på ventilasjonsanlegget skal det måles lufthastighet i kyllingenes oppholdshøyde, huset sjekkes med henblikk på blanding av luft inne i huset og for innslipp av kald luft utenom ventilasjonsåpningene.

Fuktighet

Riktig temperatur- og fuktighetsstyring er av stor betydning for strøets kvalitet og utvikling gjennom innsettet. Under innsettet kommer det meste av fuktigheten fra kyllingene; gjennom pusten (utåndingsluften) og via avføringen. Ulike strømaterialer har varierende evnen til å suge opp litt av denne fuktig-

heten, men vil fort bli mettet og vått. Dette vil som vi vet ofte gi sviskader på tråputene. Fuktigheten i huset må fjernes fra huset med ventilasjon (luftskifte). Luftas evne til å ta opp fuktighet øker med økende temperatur. Det betyr at når vi varmer opp luft som tas inn utenfra øker denne luftas evne til å ta til seg fuktighet (og transportere denne ut). Det betyr at både temperaturforskjellen mellom lufta inne og ute (det vil si hvor mye vi varmer opp lufta) og uteluftas innhold av fuktighet har betydning for hvor mye fuktighet den tar til seg. Og dermed hvor mye som transporteres ut. Det er viktig med god blanding av luften i kyllinghuset. Luften som er i kontakt med strøarealet må byttes ut med ny luft som har kapasitet til å ta til seg fuktighet, og transportere denne bort og ut. Luftomrøring som tilsvarer 10-20 cm i sekundet etter startperioden går greit.

Oppsummering

- Benytt godt med varme og grunnventilasjon fra første dag.
- Innsettstemperaturen skal være i henhold til aktuell fuktighet i huset.
- Temperaturen må primært styres etter hvordan kyllingene fordeler seg på arealet og utviklingen gjennom innsettet.